AZWA Werkagenda

Basisfunctionaliteiten & Regionale preventie-infrastructuur

Versie 10 september 2026

Gezonde marke

Samenwerken aan een vitaal Drenthe

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 1
1 Inleiding 2
2 Regionale preventie-infrastructuur (RPI) 4
Huidige situatie 4
Vervolg 5
3 Vijf leefgebieden 6
3.1 Mentale gezondheid 6
3.2 Vitaal ouder worden/ouderen 10
3.3 Leefstijl 12
3.4 Kansrijk opgroeien 14
3.5 Gezondheidsachterstanden verminderen en voorkomen 18
4 Vervolg 19

1 Inleiding

Drenthe werkt al meerdere jaren samen aan de beweging van zorg naar gezondheid. Binnen Gezonde Marke werken inwoners en regionale partners vanuit verschillende domeinen samen aan de gezamenlijke ambitie: meer gezonde levensjaren voor inwoners, het verkleinen van gezondheidsverschillen en het toegankelijk houden van passende zorg en ondersteuning. Deze gezamenlijke ambitie – de **Drentse Droom** – vormt de basis voor de regionale samenwerking en de verdere ontwikkeling van gezondheid en welzijn in Drenthe.

De regionale AZWA-werkagenda geeft invulling aan de landelijke opdracht voor de basisfunctionaliteiten en ontwikkelagenda (D5) en de regionale preventie-infrastructuur (D6) en sluit daarbij aan op de bestaande samenwerking in Drenthe. De werkagenda beschrijft op hoofdlijnen hoe Drenthe binnen deze opdracht toewerkt naar een regionaal dekkend aanbod van basisfunctionaliteiten en een sterke regionale preventie-infrastructuur. Daarmee vormt de werkagenda geen nieuw of volledig regionaal beleidskader, maar een volgende stap in de gezamenlijke beweging die de afgelopen jaren is ingezet. Per leefgebied wordt inzichtelijk gemaakt wat de huidige situatie is, welke gezamenlijke ambitie de regio heeft vastgesteld en welke ontwikkeling nodig is om toe te werken naar een regionaal dekkend aanbod van basisfunctionaliteiten. De opgenomen voorbeelden geven richting aan deze ontwikkeling en maken zichtbaar hoe de gezamenlijke ambitie in de praktijk vorm kan krijgen. Zij zijn illustratief en vormen geen afzonderlijke bestuurlijke besluiten.

Deze werkagenda legt de gezamenlijke ontwikkelrichting voor de komende jaren vast. De verdere uitwerking vindt plaats in een vervolgfase, waarin de regionale partners gezamenlijk invulling geven aan eigenaarschap, uitvoeringsafspraken, governance, capaciteit, monitoring, planning en financiering. Daarbij wordt voortgebouwd op de bestaande regionale samenwerking, de landelijke handreikingen en de beschikbare AZWA-middelen. Waar aanvullende bestuurlijke besluitvorming noodzakelijk is, worden afzonderlijke voorstellen voorbereid.

Onder partners van Gezonde Marke verstaan we inwoners, inwonersinitiatieven en het brede netwerk van organisaties dat vanuit verschillende domeinen bijdraagt aan gezondheid en welzijn in Drenthe. Dit betreft onder meer partners uit het sociaal domein – waaronder welzijn, sport en bewegen, natuur en cultuur – partners uit de eerste-, tweede- en derdelijnszorg, gemeenten, provincie, publieke gezondheid en zorgverzekeraar. Een actueel overzicht van de partners binnen Gezonde Marke is te vinden op de website van Gezonde Marke.

2 Regionale preventie-infrastructuur (RPI)

De regionale preventie-infrastructuur vormt de basis onder de samenwerking aan gezondheid en preventie in Drenthe. De infrastructuur ondersteunt de ontwikkeling van de landelijke basisfunctionaliteiten en verbindt regionale en lokale samenwerking tussen de publieke gezondheid, het sociaal domein, de zorg, informele zorg en inwonersinitiatieven. In Drenthe bouwen we voort op de bestaande regionale samenwerking binnen Gezonde Marke. Het Regiobeeld Drenthe, het Regioplan Drenthe en de Werkagenda Gezonde Marke vormen hiervoor de inhoudelijke basis. De regionale preventie-infrastructuur is daarmee geen nieuwe organisatie, maar versterkt en ondersteunt de samenwerking die de afgelopen jaren gezamenlijk is opgebouwd.

Uitgangspunt is dat inwoners zoveel mogelijk passende ondersteuning ontvangen in hun eigen leefomgeving. Een sterke sociale basis is daarbij belangrijk voor preventie, gezondheid en het ondersteunen van inwoners in het dagelijks leven. Daarom sluit de regionale samenwerking aan bij de praktijk van wijk en buurt. Daarbij geldt als uitgangspunt: lokaal waar het kan, regionaal waar het meerwaarde heeft. De regionale preventie-infrastructuur ondersteunt deze lokale samenwerking door kennisdeling, monitoring, regionale afstemming en gezamenlijke ontwikkeling te organiseren.

Huidige situatie

Drenthe beschikt over een stevige bestaande regionale samenwerking binnen Gezonde Marke, waarin inwoners en regionale partners vanuit verschillende domeinen samenwerken aan de regionale gezondheidsopgaven. Binnen Gezonde Marke zijn regionale coalities ingericht rondom de belangrijkste maatschappelijke opgaven. Deze coalities ondersteunen de uitvoering van de leefgebieden uit deze werkagenda door regionale samenwerking te organiseren, kennis te delen en verbindingen te leggen.

De regionale werkgroep Monitoring en Lerend Evalueren, ondersteund door de Datawerkplaats Drenthe, draagt zorg voor de gezamenlijke monitoring van de regionale opgaven en ondersteunt het gezamenlijk leren en ontwikkelen.

Hiermee beschikt Drenthe over een stevige basis om de regionale preventie-infrastructuur verder te ontwikkelen.

Onderdeel	Inrichting binnen Gezonde Marke
Inhoudelijke koers	Regiobeeld Drenthe, Regioplan Drenthe en de Werkagenda Gezonde Marke.
Samenwerking	Regionale netwerkorganisatie waarin inwoners en regionale partners vanuit verschillende domeinen samenwerken aan de gezamenlijke gezondheidsopgaven.
Coalities	Gezondheid en Leefstijl • Veerkrachtig Samenleven • Mentale Gezondheid • Vitaal Ouder Worden
Organisatie	Bestuurlijke coalitieraden en Kerngroep, programmaorganisatie met coalitiecoördinatoren en regionale werkgroepen ondersteunen de regionale samenwerking. De werkgroep Inwonersbetrokkenheid en Gelijkwaardig Samenwerken is een voorbeeld van zo'n werkgroep. Onderwerpen als Financiering en Budgettering en Lobby zijn ook in de vorm van een werkgroep georganiseerd.
Monitoring	Regionale werkgroep Monitoring en lerend evalueren en de Datawerkplaats Drenthe ondersteunen monitoring, kennisdeling en het gezamenlijk leren. De lerende beweging raakt ook aan de programmasturing en wordt gezamenlijk ontworpen.

Vervolg

De basis van de regionale preventie-infrastructuur is in Drenthe aanwezig. De komende jaren bouwen we hierop voort, onder andere in verbinding met de ontwikkeling van hechte wijkverbanden. De regionale preventie-infrastructuur ondersteunt de verdere ontwikkeling van de basisfunctionaliteiten en de samenwerking tussen het sociaal domein, de publieke gezondheid en zorg.

De verdere uitwerking van eigenaarschap, governance, uitvoeringsafspraken, financiering, monitoring en planning vindt plaats in de vervolgfase, op basis van de landelijke handreikingen en in samenhang met de Werkagenda Gezonde Marke. Waar aanvullende bestuurlijke besluitvorming nodig is, worden hiervoor afzonderlijke voorstellen voorbereid.

3 Vijf leefgebieden

In het AZWA worden vijf leefgebieden onderscheiden waarop grote en actuele opgaven worden herkend: (1) Mentale gezondheid, (2) Vitaal ouder worden/ouderen, (3) Leefstijl, (4) Kansrijk opgroeien en (5) Gezondheidsachterstanden verminderen en voorkomen. We werken (gezondheids)doelen per AZWA-leefgebied uit, en geven aan hoe basisfunctionaliteiten hiervoor worden ingezet en hoe de samenwerking in de regio hiertoe is georganiseerd.

In dit onderdeel beschrijven we de regionale opgave en ambitie op de vijf leefgebieden, wat de huidige situatie met de basisfunctionaliteiten is (IST), wat de gewenste situatie in 2030 is om op het gewenste niveau voor landelijke dekking van basisfunctionaliteiten te komen (SOLL).

3.1 Mentale gezondheid

Regionale opgave

Mentale gezondheid is één van de belangrijkste maatschappelijke opgaven in Drenthe. Steeds meer inwoners ervaren psychische klachten, terwijl de vraag naar ondersteuning en zorg blijft toenemen. Tegelijkertijd staat de toegankelijkheid van de geestelijke gezondheidszorg onder druk en neemt de beschikbare capaciteit af. Om ook in de toekomst passende ondersteuning beschikbaar te houden, is een beweging nodig van zorg naar gezondheid. Daarbij ligt de nadruk op het versterken van mentale veerkracht, preventie en vroegsignalering, het voorkomen van zwaardere problematiek en het organiseren van ondersteuning dicht bij de inwoner. Hierin hebben we ook aandacht voor de samenhang tussen mentale gezondheid, middelengebruik en verslavingsproblematiek.

Binnen Gezonde Marke werken partners samen aan deze opgave binnen de coalitie Mentale Gezondheid. Het Transformatieplan Mentale Gezondheid vormt, naast de landelijke afspraken uit het IZA en AZWA, een belangrijke bouwsteen voor de regionale ontwikkeling van mentale gezondheid in Drenthe. Deze werkagenda sluit aan bij deze ontwikkelingen en beschrijft hoe de landelijke basisfunctionaliteiten bijdragen aan de verdere regionale aanpak.

Regionale ambitie

Drenthe werkt toe naar een regio waarin mentale gezondheid van ons allemaal is. Inwoners krijgen tijdig passende ondersteuning, zoveel mogelijk dichtbij huis en afgestemd op wat iemand zelf kan, wat de omgeving kan bieden en waar professionele ondersteuning nodig is. Zorg en sociaal domein werken daarbij als één netwerk samen, met als doel mentale gezondheid te versterken, herstel te ondersteunen en onnodige instroom in specialistische zorg te voorkomen.

Om deze ambitie verder te realiseren, wordt binnen dit leefgebied ingezet op twee landelijke basisfunctionaliteiten aangevuld met een lopende aanpak op de landelijke ontwikkelagenda 1:

- Laagdrempelige steunpunten EPA;
- Sociaal verwijzen;
- Mentale gezondheidsnetwerken (lopende aanpak ontwikkelagenda 1).

3.1.1 Laagdrempelige steunpunten EPA

Huidige situatie

In Drenthe zijn op dit moment twee initiatieven die functioneren als Zelfregie en Herstelinitiatief. In meerdere gemeenten wordt gewerkt aan de verdere ontwikkeling van laagdrempelige steunpunten. De beschikbaarheid verschilt echter nog per gemeente en is nog niet overal georganiseerd.

Regionaal dekkend aanbod 2030

Inwoners hebben toegang tot een laagdrempelig steunpunt waar ontmoeting, herstel, zelfregie en ervaringsdeskundigheid centraal staan. De steunpunten vormen samen een regionaal dekkend netwerk en zijn verbonden met gemeenten, welzijn, huisartsen en het mentale gezondheidsnetwerk.

Binnen het Transformatieplan Mentale Gezondheid is deze ontwikkeling voor de deelnemende partijen verder geconcretiseerd. Daarbij is als ambitie opgenomen dat Drenthe uiterlijk op 1 januari 2028 beschikt over een regionaal dekkend netwerk van zelfregie- en herstelinitiatieven. Deze afspraken vormen een bestaande regionale ontwikkeling die bijdraagt aan het realiseren van de AZWA-opgave

3.1.2 Sociaal verwijzen

Huidige situatie

In verschillende gemeenten wordt gewerkt met Welzijn op Recept en andere vormen van sociaal verwijzen. De samenwerking tussen zorg, welzijn en gemeenten is in ontwikkeling, maar kent nog verschillen in inrichting en bereik.

Regionaal dekkend aanbod 2030

Sociaal verwijzen is in alle gemeenten een onderdeel van de reguliere samenwerking tussen zorg, welzijn en gemeenten. Inwoners worden tijdig toegeleid naar passende ondersteuning vanuit de sociale basis, waardoor zwaardere zorg waar mogelijk wordt voorkomen.

Binnen het Transformatieplan Mentale Gezondheid is deze ontwikkeling voor de deelnemende partijen verder geconcretiseerd. Daarin is de ambitie opgenomen dat uiterlijk op 31 december 2028 alle huisartsenpraktijken in Drenthe kunnen beschikken over samenwerking met een welzijnscoach. De verdere ontwikkeling richt zich op het verbreden van sociaal verwijzen, zodat deze basisfunctionaliteit ook voor andere eerstelijnszorgprofessionals toegankelijk komt

3.1.3 Mentale gezondheidsnetwerken

Huidige situatie

Binnen Drenthe wordt gewerkt aan de ontwikkeling van mentale gezondheidsnetwerken. Daarbij worden bestaande initiatieven en samenwerkingsafspraken verder met elkaar verbonden.

Regionaal dekkend aanbod 2030

In iedere gemeente maken inwoners en professionals gebruik van een samenhangend mentaal gezondheidsnetwerk waarin zorg, welzijn en gemeenten samenwerken. Inwoners ontvangen hierdoor tijdig passende ondersteuning op de juiste plek.

Binnen het Transformatieplan Mentale Gezondheid is de ontwikkeling van het Mentaal Gezondheidsnetwerk voor de deelnemende partijen verder geconcretiseerd in de volgende regionale ambities:

- Uiterlijk eind 2027 is het verkennende gesprek beschikbaar voor 100% van de huisartsenpraktijken in Drenthe;
- Uiterlijk eind 2027 is het domeinoverstijgend casusoverleg (DOCO) toegankelijk voor 100% van de huisartsenpraktijken in Drenthe;
- Uiterlijk eind 2026 zijn ten minste acht GGZ-instellingen aangesloten op de werkwijze transfermechanisme;
- Uiterlijk eind 2026 is de consultatiefunctie vanuit de ggz toegankelijk voor de huisartsenzorg en het sociaal domein.

Met deze afspraken wordt stapsgewijs toegewerkt naar een regionaal dekkend mentaal gezondheidsnetwerk, waarin inwoners sneller passende ondersteuning ontvangen en professionals vanuit zorg en het sociaal domein effectief samenwerken rondom de hulpvraag van de inwoner.

3.2 Vitaal ouder worden/ouderen

Regionale opgave

Vitaal ouder worden is één van de belangrijkste maatschappelijke opgaven in Drenthe. Door de toenemende vergrijzing groeit het aantal ouderen dat ondersteuning en zorg nodig heeft, terwijl de arbeidsmarktkrapte de toegankelijkheid van ouderenzorg steeds verder onder druk zet. Om ook in de toekomst passende ondersteuning voor ouderen beschikbaar te houden, is een beweging nodig van zorg naar gezondheid. Daarbij ligt de nadruk op het behouden van vitaliteit, zelfredzaamheid en kwaliteit van leven. Het uitgangspunt is dat oudere inwoners zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen blijven wonen, met aandacht voor kwaliteit van leven tot het laatst.

Binnen Gezonde Marke werken partners samen aan deze opgave binnen de coalitie Vitaal Ouder Worden. De afgelopen jaren zijn belangrijke stappen gezet in de ontwikkeling van de ketenaanpak valpreventie en de regionale samenwerking rondom dementie. Deze werkagenda bouwt hierop voort en beschrijft hoe de landelijke basisfunctionaliteiten bijdragen aan de verdere ontwikkeling van de regionale aanpak.

Regionale ambitie

Drenthe werkt toe naar een regio waarin ouderen zo lang mogelijk gezond, zelfstandig en met kwaliteit van leven kunnen blijven deelnemen aan de samenleving. Daarbij staat niet de aandoening centraal, maar wat iemand nog wél kan, ondersteund door een sterke sociale basis, passende ondersteuning en goede samenwerking tussen zorg, welzijn en gemeenten. Om deze ambitie verder te realiseren wordt binnen dit leefgebied ingezet op één landelijke basisfunctionaliteit, aangevuld met een nieuwe aanpak op de landelijke ontwikkelagenda 1:

- Valpreventie;
- Ketenaanpak dementie (nieuwe aanpak op de landelijke ontwikkelagenda 1).

3.2.1 Valpreventie

Huidige situatie

In alle Drentse gemeenten is de ketenaanpak valpreventie ingericht. De onderdelen opsporing, screening, interventies en passend beweegaanbod zijn aanwezig. De uitvoering verloopt lokaal goed en wordt regionaal ondersteund via de regionale werkgroep valpreventie en de coalitie Vitaal Ouder Worden. De komende jaren ligt de nadruk op verdere regionale borging, meer uniformiteit, betere monitoring en een sluitende keten in alle gemeenten.

Regionaal dekkend aanbod 2030

Alle thuiswonende ouderen met een verhoogd valrisico hebben tijdig toegang tot een samenhangende ketenaanpak, bestaande uit vroegsignalering, valrisicobeoordeling, passende interventies en duurzaam beweegaanbod. De regionale samenwerking is geborgd en inwoners hebben, ongeacht hun woonplaats, toegang tot een kwalitatief gelijkwaardig aanbod.

> Drenthe werkt toe naar een regionaal dekkend aanbod van valpreventie voor thuiswonende ouderen (65+). In iedere gemeente zijn opsporing, screening, valpreventieve interventies en een passend beweegaanbod beschikbaar en goed toegankelijk. Als richtwaarde ontvangt jaarlijks 14% van de ouderen een risico-inschatting. Van de ouderen met een verhoogd valrisico neemt jaarlijks minimaal 3% deel aan een erkend effectief valpreventief beweegprogramma.

3.2.2 Ketenaanpak Dementie

Huidige situatie

Binnen Drenthe is het Netwerk Dementie Drenthe & Steenwijkerland actief. Gemeenten, zorgorganisaties, welzijn, ziekenhuizen en andere partners werken samen aan passende ondersteuning voor mensen met dementie en hun naasten. In alle gemeenten zijn lokale dementievriendelijke initiatieven aanwezig en wordt gewerkt aan verdere ontwikkeling van ondersteuning, mantelzorg en samenwerking. Tegelijkertijd vraagt de verwachte groei van het aantal inwoners met dementie om verdere regionale afstemming en borging.

Regionaal dekkend aanbod 2030

De ketenaanpak dementie is opgenomen op de landelijke ontwikkelagenda. De landelijke uitwerking en handreiking zijn nog in ontwikkeling. Drenthe bouwt ondertussen voort op de bestaande samenwerking rond dementie. De verdere concretisering van deze aanpak vindt plaats in de vervolgfase, mede op basis van de landelijke handreiking.

> Inwoners met dementie en hun naasten hebben tijdig toegang tot passende ondersteuning, casemanagement, ontmoeting en mantelzorgondersteuning. Partners vanuit het sociaal domein en de zorg werken daarbij in samenhang, zodat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen met behoud van kwaliteit van leven.

3.3 Leefstijl

Regionale opgave

Een gezonde leefstijl draagt bij aan een betere gezondheid, meer kwaliteit van leven en het voorkomen van ziekte. Tegelijkertijd laat het Regiobeeld zien dat leefstijlgerelateerde aandoeningen in Drenthe vaker voorkomen dan gemiddeld. Overgewicht en obesitas, maar ook diabetes en hart- en vaatziekten, hebben een grote invloed op de gezondheid van inwoners en vergroten de druk op de zorg. Daarnaast zijn gezondheidsverschillen groot en hangen deze nauw samen met factoren als bestaanszekerheid, gezondheidsvaardigheden en de leefomgeving.

Binnen Gezonde Marke werken partners samen aan deze opgave binnen de coalitie Gezondheid en Leefstijl.

Regionale ambitie

Gezonde Marke zet in op een brede aanpak van gezondheid en leefstijl. Daarbij wordt gewerkt aan het versterken van gezondheidsvaardigheden, een gezonde leefomgeving, gezonde voeding, voldoende bewegen, goede slaapkwaliteit, voorkomen van en beter omgaan met stress, voorkomen van middelengebruik en andere factoren die bijdragen aan een goede gezondheid.

Deze werkagenda richt zich, binnen deze bredere ambitie, op de landelijke basisfunctionaliteit Ketenaanpak overgewicht en obesitas bij volwassenen.

3.3.1 Ketenaanpak overgewicht en obesitas volwassenen

Huidige situatie

In Drenthe wordt al op verschillende manieren gewerkt aan de preventie en aanpak van overgewicht en obesitas. Gemeenten, GGD Drenthe, huisartsen, leefstijlcoaches, welzijnsorganisaties en andere partners werken lokaal en regionaal samen aan het versterken van een gezonde leefstijl. De Gecombineerde Leefstijlinterventie (GLI) is beschikbaar en in verschillende gemeenten zijn samenwerkingsafspraken gemaakt tussen het zorg- en sociaal domein. Tegelijkertijd verschilt de inrichting van de keten nog per gemeente en is verdere verbinding nodig om te komen tot een samenhangende regionale aanpak.

Regionaal dekkend aanbod 2030

In 2030 beschikt Drenthe over een regionaal dekkende ketenaanpak voor volwassenen met overgewicht en obesitas waarin nauw wordt samengewerkt tussen professionals uit het sociaal- en zorgdomein. Inwoners worden tijdig gesignaleerd, ontvangen een brede beoordeling van hun gezondheidsvraag en worden, afhankelijk van hun behoefte, toegeleid naar passende ondersteuning.

Professionals werken volgens gezamenlijke afspraken samen, waardoor inwoners, ongeacht hun woonplaats, toegang hebben tot een kwalitatief gelijkwaardig en samenhangend aanbod. De ketenaanpak sluit aan op de bredere regionale ambitie om gezondheid te bevorderen, gezondheidsverschillen te verkleinen en de beweging van zorg naar gezondheid verder vorm te geven.

3.4 Kansrijk opgroeien

Regionale opgave

De eerste levensjaren zijn van grote invloed op de gezondheid en ontwikkeling van een kind. De omstandigheden waarin kinderen worden geboren, opgroeien en zich ontwikkelen bepalen in belangrijke mate hun kansen op een gezond en veerkrachtig leven. Tegelijkertijd laten het Regiobeeld en het Regioplan zien dat gezondheidsverschillen al vroeg ontstaan en dat steeds meer kinderen opgroeien in kwetsbare omstandigheden.

Binnen Gezonde Marke werken gemeenten, GGD Drenthe, geboortezorg, jeugdgezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, welzijn, zorgorganisaties en andere maatschappelijke partners samen aan een kansrijke start voor ieder kind. Daarbij staat een integrale aanpak centraal, waarin gezondheid, opvoeden, bestaanszekerheid en een gezonde leefomgeving met elkaar worden verbonden.

Regionale ambitie

Gezonde Marke werkt aan een regio waarin ieder kind de kans krijgt om gezond, veilig en kansrijk op te groeien. Daarbij investeren we in een doorgaande lijn van kinderwens, zwangerschap en geboorte naar de eerste levensjaren van een kind. Vroegtijdige signalering, passende ondersteuning en een goede samenwerking tussen het medisch, sociaal en publieke gezondheidsdomein vormen hiervoor de basis.

Binnen deze werkagenda richten we ons op drie landelijke basisfunctionaliteiten aangevuld met een lopende aanpak op de ontwikkelagenda 1:

- Kansrijke Start;
- Nu Niet Zwanger (onderdeel van Kansrijke Start);
- Integrale Gezinspoli (onderdeel van Kansrijke Start);
- Ketenaanpak overgewicht en obesitas bij kinderen (lopende aanpak op de ontwikkelagenda 1).

3.4.1 Kansrijke start

Huidige situatie

In bijna alle Drentse gemeenten is een lokale coalitie Kansrijke Start actief. Daarnaast is een regionale coalitie ingericht waarin gemeenten, GGD Drenthe, geboortezorg, jeugdgezondheidszorg, zorg- en welzijnsorganisaties samenwerken aan de eerste 1.000 dagen. In de regio worden al diverse interventies uitgevoerd, waaronder VoorZorg, Stevig Ouderschap, preconceptievoorlichting, preventieve logopedie, VVE, Centering Zwangerschap en Centering Ouderschap. De komende jaren wordt ingezet op verdere versterking van de samenwerking, meer uniformiteit in het aanbod en regionale afspraken over een gezamenlijk basisaanbod.

Regionaal dekkend aanbod 2030

In 2030 beschikt Drenthe over een regionaal dekkende Kansrijke Start-aanpak. (Toekomstige) ouders in een kwetsbare situatie in de eerste 1000 dagen van het kind worden tijdig bereikt en ondersteund wanneer dat nodig is. In alle gemeenten zijn sterke lokale coalities actief, ondersteund door regionale samenwerkingsafspraken en een gezamenlijke verwijsstructuur. Ouders ervaren één samenhangende aanpak, ongeacht waar zij wonen, waarbij zorg, sociaal domein en publieke gezondheid gezamenlijk optrekken.

Drenthe werkt toe naar een situatie waarin (toekomstige) ouders in een kwetsbare situatie tijdig passende ondersteuning kunnen ontvangen rondom de eerste 1.000 dagen. Door de samenwerking tussen onder andere verloskundigen, de jeugdgezondheidszorg, gemeenten en andere partners te versterken, vergroten we de kans dat kinderen een zo gezond mogelijke start krijgen. Daarmee dragen we bij aan de ambitie van een Gezonde Generatie in 2040.

3.4.2 Nu Niet Zwanger (onderdeel van Kansrijke start)

Huidige situatie

Nu Niet Zwanger is onderdeel van de regionale Kansrijke Start-aanpak. Via GGD Drenthe wordt gewerkt aan de implementatie van de methodiek, waarbij professionals in het zorg- en sociaal domein worden ondersteund in het voeren van gesprekken over kinderwens, seksualiteit en anticonceptie met mensen in kwetsbare omstandigheden. Hiermee wordt de basis gelegd voor verdere regionale borging.

Regionaal dekkend aanbod 2030

In 2030 is Nu Niet Zwanger ingebed binnen de regionale Kansrijke Start-aanpak en beschikbaar in alle Drentse gemeenten. Professionals beschikken over de kennis en vaardigheden om het gesprek over kinderwens vanzelfsprekend te voeren en inwoners kunnen rekenen op passende begeleiding en ondersteuning bij het maken van een bewuste keuze rondom een zwangerschap.

3.4.3 Integrale gezinspoli (onderdeel van Kansrijke start)

Huidige situatie

De Integrale Gezinspoli is een nieuwe landelijke basisfunctionaliteit binnen Kansrijke Start. In Drenthe wordt de komende periode onderzocht hoe deze netwerkfunctie aansluit op de bestaande samenwerking tussen ziekenhuizen, geboortezorg, jeugdgezondheidszorg, gemeenten en het sociaal domein. Daarbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande structuren en regionale samenwerkingsafspraken.

Regionaal dekkend aanbod 2030

In 2030 beschikken (aanstaande) gezinnen in kwetsbare omstandigheden over een regionaal dekkend netwerk waarin medische zorg, publieke gezondheid en het sociaal domein integraal samenwerken. Gezinnen ontvangen tijdig passende ondersteuning via één samenhangende aanpak, waardoor gezondheidsachterstanden zoveel mogelijk worden voorkomen.

3.4.4 Ketenaanpak overgewicht en obesitas kinderen

Huidige situatie

Binnen Drenthe wordt gewerkt aan de doorontwikkeling van de ketenaanpak Kind naar Gezonder Gewicht. Gemeenten, zorgverzekeraar, GGD Drenthe, jeugdgezondheidszorg, kinderartsen, huisartsen, leefstijlcoaches en het sociaal domein werken steeds intensiever samen om kinderen met overgewicht en obesitas vroegtijdig te signaleren en passende ondersteuning te bieden. De komende jaren wordt deze aanpak verder verbonden aan Kansrijke Start en de overige preventieketens.

> De landelijke randvoorwaarden voor deze ketenaanpak zijn nog niet op orde. Daardoor is de keten op dit moment nog niet integraal ingericht.

Regionaal dekkend aanbod 2030

In 2030 beschikt Drenthe over een regionaal dekkende ketenaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas. Er zijn voldoende Centrale Zorgverleners beschikbaar en zijn er kinderleefstijlcoaches actief die een Gecombineerde Leefstijlinterventie (GLI) aanbieden.

> Kinderen en hun gezinnen ontvangen tijdig passende ondersteuning vanuit een samenhangende keten, met als doel gezondheidswinst te realiseren en gezondheidsachterstanden op jonge leeftijd zoveel mogelijk te voorkomen.

3.5 Gezondheidsachterstanden verminderen en voorkomen

Regionale opgave

Gezondheidsachterstanden vormen één van de grootste maatschappelijke opgaven in Drenthe. Verschillen in gezondheid ontstaan niet door één oorzaak, maar door een samenspel van factoren zoals bestaanszekerheid, opleidingsniveau, leefomgeving, werk en inkomen, sociale relaties en toegang tot passende ondersteuning. Gezondheidsachterstanden kunnen al voor de geboorte beginnen en gedurende de levensloop ontstaan, doorwerken en zich opstapelen.

Het verminderen en voorkomen van gezondheidsachterstanden is daarom geen afzonderlijke opgave, maar een rode draad in de andere vier leefgebieden en de gezamenlijke ambitie die ten grondslag ligt aan deze werkagenda. De leefgebieden Mentale gezondheid, Kansrijk opgroeien, Leefstijl en Vitaal ouder worden/ouderen dragen ieder vanuit hun eigen opgave bij aan het verkleinen van gezondheidsverschillen.

Regionale ambitie

Gezonde Marke werkt aan een regio waarin iedere inwoner, ongeacht achtergrond of woonplaats, gelijke kansen heeft om gezond op te groeien, gezond te leven en gezond ouder te worden. Dit vraagt om samenhang tussen preventie, gezondheid en de bredere factoren die van invloed zijn op gezondheid, zoals bestaanszekerheid en leefomgeving.

Binnen deze werkagenda wordt daarom niet gekozen voor een afzonderlijke basisfunctionaliteit voor gezondheidsachterstanden. De ambitie wordt gerealiseerd door de samenhang tussen de verschillende leefgebieden en de regionale preventie-infrastructuur verder te versterken.

4 Vervolg

Samen verder bouwen

Met deze werkagenda leggen de regionale partners de gezamenlijke ontwikkelrichting vast voor de verdere versterking van de regionale preventie-infrastructuur en de landelijke basisfunctionaliteiten in Drenthe.

De komende periode werken inwoners en regionale partners vanuit verschillende domeinen deze ontwikkelrichting gezamenlijk verder uit. Inwoners worden daarbij gelijkwaardig betrokken bij de verdere uitwerking van de basisfunctionaliteiten en de regionale preventie-infrastructuur. Daarbij worden de landelijke handreikingen vertaald naar de Drentse situatie en, waar nodig, nadere afspraken gemaakt over de inrichting van de basisfunctionaliteiten en de regionale preventie-infrastructuur.

De verdere uitwerking vindt plaats binnen de bestaande regionale samenwerking van Gezonde Marke en krijgt vorm in de uitvoeringsagenda. Per basisfunctionaliteit en voor de regionale preventie-infrastructuur worden de huidige situatie (IST), de gewenste situatie (SOLL) en de benodigde ontwikkeling (GAP) nader uitgewerkt. Daarbij worden prioriteiten gesteld en afspraken nader uitgewerkt over eigenaarschap, samenwerking, capaciteit, monitoring, governance en financiële onderbouwing. De voortgang en resultaten worden gezamenlijk gevolgd en gebruikt om te leren en waar nodig bij te sturen. Waar aanvullende bestuurlijke besluitvorming noodzakelijk is, worden hiervoor afzonderlijke voorstellen voorbereid. Met deze werkagenda wordt de gezamenlijke ontwikkelrichting vastgelegd. De werkagenda vormt daarmee het vertrekpunt voor de verdere uitwerking van de landelijke AZWA-opgave in Drenthe en ondersteunt de gezamenlijke beweging naar een regionaal dekkend aanbod van basisfunctionaliteiten en een sterke regionale preventie-infrastructuur.